

Nr 542

Av herrar **Gustavsson** i Alvesta och **Eriksson** i Bäckmora *angående normerna för skatteavdrag för avskrivning å byggnader inom jordbruket.*

(Lika lydande med motion nr 471 i Första kammaren)

Enligt nuvarande skattelagstiftning får jordbrukarna i sina självdeklarationer ange ett värde motsvarande en procent av fastighetens jordbruksvärde, vilket får insättas som avdrag för avskrivning av värdet på gårdens samtliga byggnader. Vidare får jordbrukaren göra avdrag för faktiska kostnader för underhåll av byggnader. Det nämnda avdraget för avskrivningskostnader av byggnader får anses vara ytterst godtyckligt. Avdraget gäller nämligen både bostäder och ekonomibyggnader, men dess storlek anknytes som förut nämnts till fastighetens taxerade jordbruksvärde. Ett schablonmässigt förfarande kan givetvis försvaras med hänsyn till att detta är enkelt. Avdragets storlek överensstämmer emellertid inte med nuvarande faktiska förhållanden i fråga om jordbruksbyggnadernas varaktighet. Om man utgår ifrån att en fastighets taxerade jordbruksvärde ungefär motsvarar återanskaffningsvärdet för samtliga byggnader på gården, skulle det avdrag som nu beviljas för avskrivning på byggnader motsvara en hållbarhet hos byggnaderna av i genomsnitt omkring 100 år. I verkligheten kommer emellertid det beviljade avdraget att motsvara en betydligt längre varaktighet än 100 år. Detta beror på att byggnaderna på en jordbruksfastighet i regel har ett betydligt högre återanskaffningsvärde än fastighetens taxerade jordbruksvärde. I alla ekonomiska kalkyler beräknas numera avskrivningskostnaden med utgång från återanskaffningsvärdena. Denna princip godkändes för övrigt i självkostnadsberäkningar avsedda för olika prisreglerande åtgärder efter en särskild utredning under 1940-talet. Principen tillämpas alltså i alla ekonomiska beräkningar.

Av det anförda framgår att avdraget i jordbrukarnas taxering i fråga om avskrivningskostnader för byggnader utgör en procent av det taxerade jordbruksvärdet. För att belysa innebörden av detta må nämnas följande siffror hämtade ur kungl. lantbruksstyrelsens jordbruksekonomiska undersökning, JEU, beträffande å ena sidan återanskaffningsvärdena för byggnader per gård och å andra sidan taxerade jordbruksvärden.

Ex. Storleksgrupp III (10—20 ha åker)

	Götalands skogsbygder	Götalands slättbygder
<i>Återanskaffningsvärde:</i>		
Bostäder	40 800	39 450
Ekonomibyggnader	76 100	73 800
El-, vatten- o. avloppsledn. ¹⁾	1 600	1 200
S:a byggn.-värde	118 500	114 450
<i>Taxerat jordbruksvärde</i>	<i>41 700</i>	<i>78 900</i>

¹⁾ Gemensamma för bostäder och ekonomibyggnader.

I fråga om jordbrukets driftsekonomi såväl som i den allmänna ekonomiska debatten har under senare år ofta och enhälligt hävdats, att jordbrukarna framför allt bör söka undvika att göra långvariga investeringar. Man uppmanar i stället jordbrukarna att uppföra byggnader, bl. a. djurstallar, med kortare varaktighet, vilket skall möjliggöra, att driftsformerna kan ändras utan att jordbrukaren därmed gör stora förluster genom investeringar som ej kan utnyttjas i de nya driftsformerna. Kortvariga investeringar skulle med andra ord möjliggöra en större rörlighet och smidigare anpassning till ändrade grundförutsättningar — exempelvis ändrade avsättningsförhållanden.

Dessa nya strömningar har inte endast tagit sig uttryck i den ekonomiska debatten. Inom jordbruket pågår nämligen en stark förskjutning mot enklare byggnadsanläggningar med kort varaktighet. Som exempel må erinras om den allt oftare förekommande s. k. lösdriften inom mjölk- och köttproduktion, enkla stallar för svin- och fårproduktion, provisoriska förvaringsutrymmen för redskap etc. Här åsyftade enklare byggnader uppföres ofta för en beräknad varaktighet av 10—15 år och i många fall ännu kortare tid.

Den ålderdomliga och godtyckliga schablonen för de avdrag som beviljas jordbrukarna vid taxering stämmer dåligt överens med de nya investeringsformerna. Medan avdragsprocenten motsvarar en varaktighet av 100—150 år, investerar jordbrukarna numera i realiteten ofta i byggnader, där avskrivningen borde utgöra tio procent eller ännu mera. Det är uppenbart, att härigenom i många fall uppstår påtagliga orättvisor. Normerna för skatteavdragen överensstämmer ej med den nuvarande tekniken. Detta måste även verka återhållande på den anpassning inom jordbruket till ny teknik och nya målsättningar för jordbrukarnas investeringar, som livligt rekommenderas från olika håll.

Under åberopande av ovanstående hemställes,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om särskild utredning för åstadkommande av förändringar av de normer, vilka f. n. tillämpas i fråga om avdrag för avskrivning av byggnadsvärde i jordbrukarnas självdeklara-

tioner, och så sådana åtgärder som i motionen förordats företages, så att ändring kan åstadkommas före och oberoende av slutförandet av pågående skatteutredningar.

Stockholm den 26 januari 1961

Rune Gustavsson
i Alvesta

John Eriksson
i Bäckmora

Nr 543

Av herr **Hedlund m. fl.**, om en successiv höjning av de skattefria ortsavdragen.

(Lika lydande med motion nr 462 i Första kammaren)

Med hänvisning till motiveringen i motion nr 530 får vi hemställa, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utarbetande och framläggande av plan för skattesänkning genom successiv höjning av de skattefria ortsavdragen upp till, räknat efter gift inkomsttagare i Ortsgrupp V, 5 000 kr. i enlighet med motiveringen.

Stockholm den 26 januari 1961

Gunnar Hedlund

Lars Eliasson
i Sundborn

Nils G. Hansson
i Skegrie